

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2016/23
11.7.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Синиша Кесерић, адвокат из Новог Сада, ул. Соње Маринковић бр. 21, против тужених Универзитетског клиничког центра Србије, Београд, ул. Пастерова бр.2 и Опште болнице “Др Радивој Симоновић” Сомбор, са седиштем у Сомбору, ул. Војвођанска бр. 75, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужених изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 6611/18 од 28.3.2022. године, исправљене решењем истог суда П 6611/18 од 10.10.2022. године, након главне и јавне расправе одржане пред другостепеним судом дана 11.7.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 6611/18 од 28.3.2022. године (очигледном омашком означена П 6611/15), исправљена решењем истог суда П 6611/18 од 10.10.2022. године.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени Универзитетски клинички центар Србије са седиштем у Београду и Општа болница “Др Радивој Симоновић” Сомбор да тужиоцима АА и ББ, обоје из ..., на име накнаде нематеријалне штете, солидарно исплате износе од по 700.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 11.7.2023. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени Универзитетски клинички центар Србије са седиштем у Београду и Општа болница “Др Радивој Симоновић” Сомбор да тужиоцу ББ из ..., на име накнаде материјалне штете, солидарно исплате износ од 109.200,00 динара, са законском затезном каматом почев од 11.6.2010. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени Универзитетски клинички центар Србије са седиштем у Београду и Општа болница “Др Радивој Симоновић” Сомбор да тужиоцима АА и ББ, на име трошкова целокупног парничног поступка, солидарно исплате износ од 550.442,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 6611/18 од 28.3.2022. године (очигледном омашком назначено П 6611/15), исправљене решењем истог суда П 6611/18 од 10.10.2022. године, ставом првим изреке обавезани су тужени да тужиљи АА на име накнаде нематеријалне штете, солидарно исплате износ од 700.000,00 динара са законском затезном каматом од 28.3.2022. године, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде. Ставом другим изреке обавезани су тужени да тужиоцу ББ на име накнаде нематеријалне штете, солидарно исплате износ од 700.000,00 динара са законском затезном каматом од 28.3.2022. године, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде. Ставом трећим изреке обавезани су тужени да тужиоцу ББ, на име накнаде материјалне штете, солидарно исплате износ од 109.200,00 динара са законском затезном каматом од 11.6.2010. године, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде. Ставом четвртим изреке обавезани су тужени да тужиоцима на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 535.100,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Против наведене пресуде исправљене решењем, тужени су благовремено изјавили жалбе из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку - ЗПП (“Сл. Гласник РС” бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), побијајући је у целости. Трошкове другостепеног поступка нису тражили.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 386 ЗПП-а, те оценио да је на основу члана 383 став 4 ЗПП-а нужно заказати расправу пред другостепеним судом, јер је првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а приликом доношења побијане пресуде је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 7 ЗПП-а, јер туженој Општој болници “Др Радивој Симоновић” Сомбор није достављено мишљење Комисије вештака Војномедицинске академије у проширеном саставу од 22.5.2019. године, на који начин јој је ускраћено право на расправљање пред судом.

Имајући у виду наводе жалби, Апелациони суд је прочитао све доказе који су изведени пред првостепеним судом, читањем свих записника са одржаних рочишта пред првостепеним и другостепеним судом, саслушања сведока, вештака, налаза судских вештака, те доставио налаз и мишљење Комисије вештака Војномедицинске академије у проширеном саставу од 22.5.2019. године туженој Општој болници “Др Радивој Симоновић” Сомбор, која није имала примедби на исти, те је, након оцене свих изведених доказа у току првостепеног и другостепеног поступка у складу са одредбом члана 8 Закона о парничном поступку, утврђено да су тужиоци мајка и брат сада пок. ВВ који су са истим становали у заједничком породичном домаћинству целог живота. Даље је утврђено да се сада пок. ЂЂ (рођен... године), дана ... године обратио лекарима тадашњег ЗЦ “ Др Радивој Симоновић” у Сомбору, правном претходнику друготуженог, због здравствених проблема у виду отежаног гутања, говора, слабости руку и немогућности хода, због чега га је ординирајући лекар упутио болничким транспортом на Одељење ургентне неурологије Института за неурологију Клиничког центра Србије. Сада пок. ВВ је на Одељењу ургентне неурологије лечен у периоду од 28.11.2008. године до 14.1.2009. године када су лекари наведене установе констатовали да је он стабилног соматског и неуролошког статуса и донели одлуку да се врати у ЗЦ “Др Радивој Симоновић” у Сомбору ради наставка даљег лечења. По пријему у Институт за неурологију КЦС дијагностификован му је акутни полирадикулонеуритис,

тешко неуролошко обољење које се у 25% случајева завршава фатално, стављен је на апарат за вештачко дисање, а дана 23.12.2008. године му је урађена операције трахеотомије, када му је постављена канила која отвара дисајни пут на врату од када је исти дисао искључиво преко наведене каниле. Канилу је било потребно одржавати проходном, вршити евакуацију секрета који се накупљао редовно како би дисајни пут био проходан и дисање не би било компромитовано. Такође, приликом пријема на Одељење ургентне неурологије сада пок. ВВ је констатована и упала плућа, услед чега је лечен антибиотском терапијом и више пута му је рађен РТГ снимак плућа. Последњи ренген плућа код туженог Института за неурологију КЦС урађен је дана 5.1.2009. године, након чега је сада пок. ВВ дана 8.1. и 9.1. 2009. године имао повишену телесну температуру те је дат упут за поновно снимање РТГ плућа али по том упуту није поступљено. Даном 14.1.2009. године температура ваздуха се кретала између -0,3 до -4,5 степени Целзијуса, са кишом, поледицом и сумаглицом, а дани пре и после наведеног били су “ледени дани” са температурама испод 0 степени Целзијуса, снежни покривач се кретао између 5 и 6 цм. По наведеним временским условима даном 14.1.2009. године око 13.20 часова отпочео је транспорт сада пок. ВВ из Одељења ургентне неурологије ка ЗЦ “Др Радивој Симоновић” у Сомбору. Пацијент је од стране дневне смене ДЗ Кула превезен до Куле где је око 19.00 часова обављена примопредаја пацијента ноћној смени ДЗ Кула те је транспорт настављен ка Сомбору. У 20:30 часова сада пок. ВВ је примљен у ЗЦ “Др Радивој Симоновић” у Сомбору од стране дежурног лекара Службе за неурологију, психијатру и заштиту менталног здравља, ... Транспорт је укупно трајао од 13,20 часова до 20,30 часова при чему током транспорта према пацијенту сада пок. ВВ нису предузимани никакви терапијски или дијагностички поступци, исти није добијао никаву терапију, нити му је вршена евакуација секрета из каниле. У ЗЦ “Др Радивој Симоновић” пацијент је прегледан соматски од стране ..., измерен му је притисак, телесна температура, те је констатовано да је његово стање идентично стању из отпусне листе туженог КЦС, те исти није прегледан од стране специјалисте неуролога нити пулмолога, није био смештен на одељењу интензивне већ полуинтензивне неге, према њему нису предузете мере у смислу евакуације секрета из трахеалне каниле нити се исти прикључио на вештачку вентилацију, при чему ни ниво кисеоника у крви није измерен. ... је обавила разговор телефоном са дежурним неурологом у приправности који је проценио да није потребно да долази да прегледа сада пок. ВВ. Пацијента је обилазио техничар и стављао му физиолошки раствор у очи будући да исти није могао да помера очне капке, те је, приликом обиласка у 23,30 часова техничар констатовао да је пацијент, сада пок. ВВ преминуо. Из обдукционог налаза је утврђено да је узрок смрти незалечена гнојна хронична обострана упала плућа са израженим отоком плућног ткива, што је узроковало респираторну инсуфицијенцију и наступање чињенице смрти.

Из налаза и мишљења Комисије судских вештака Војномедицинске академије у саставу проф. др Тихомир Илић, др Ивица Милосављевић и др Јелена Вуковић, који је овај суд прихватио у целости као јасан, потпун и дат према правилима струке и у сагласности са осталим изведеним доказима, утврђено је да је, у ситуацији када се након последњег РТГ снимка плућа даном 5.1.2009. године, код пацијента, сада пок. ВВ, јавила повишена телесна температура даном 8.1. и 9.1.2009. године, било је индиковано

да се понови РТГ снимак плућа, за шта је и постојао налог по коме није поступљено. Осим тога, утврђено је да се самом одлуком о транспорту сада пок. ВВ није могао угрозити живот пацијента али непредвиђено продужење трајања транспорта је могло довести до погоршања функције дисања, што би се утврдило провером нивоа сатурације крви код сада пок. ВВ по пријему код тужене Опште болнице “Др Радивој Симоновић”, међутим тужена Општа болница “Др Радивој Симоновић” ову анализу није извршила. Такође, десеточасовни транспорт у зимским условима могао је бити подлога за поновни развој недовољно залечене упале плућа. Утврђено је и то да је пацијент са здравственим стањем каквог је био сада пок. ВВ морао бити смештен на одељење интензивне неге, а не полуинтензивне, што би лекар специјалиста неурологије, да га је прегледао, и утврдио, а што је такође изостало.

Одредбом члана 154 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице.

Одредбом члана 170 став 1 истог Закона прописано је да за штету коју запослени у раду или у вези са радом проузрокује трећем лицу одговара предузеће у коме је запослени радио у тренутку проузроковања штете, осим ако докаже да је запослени у датим околностима поступао онако како је требало.

Одредбом члана 193 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да ко проузрокује нечију смрт дужан је накнадити уобичајене трошкове његове сахране.

Одредбом члана 200 став 1 истог Закона прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица као и за страх суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству. Ставом два истог члана прописано је да ће приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме та накнада служи али и о томе да се њоме не погудује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Одредбом члана 201 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да у случају смрти неког лица, суд може досудити члановима његове уже породице (брачни друг, деца и родитељи) правичну новчану накнаду за њихове душевне болове. Ставом другим истог члана прописано је да се таква накнада може досудити и браћи и сестрама ако је између њих и умрлог постојала трајнија заједница живота.

Према члану 5. Закона о здравственој заштити (“Службени гласник РС”, бр. 107/05), важећег у време настанка штетног догађаја, здравствена делатност је делатност којом се обезбеђује здравствена заштита грађана, а која обухвата спровођење мера и активности здравствене заштите које се, у складу са здравственом доктрином и уз употребу здравствених технологија, користе за очување и унапређење здравља људи, а коју обавља здравствена служба (став 1). Мере и активности здравствене заштите морају бити засноване на научним доказима, односно морају бити безбедне, сигурне и

ефикасне и у складу са начелима професионалне етике (став 2).

Одредбом члана 40 истог Закона, било је прописано да пацијент који због стручне грешке здравственог радника односно здравственог сарадника, у остваривању здравствене заштите претрпи штету на свом телу или се стручном грешком проузрокује погоршање његовог здравственог стања, има право на накнаду штете, према општим правилима одговорности за штету, те се право на накнаду штете не може унапред искључити или ограничити. У конкретном случају тужене здравствене установе одговарају према стандарду који је одређен правилима медицинске науке и струке, односно за последицу која је настала услед нестручног и непажљивог рада њених радника, дакле за последице које се могу приписати у кривицу лекарима и другом медицинском особљу, а које није било у складу са правилима медицинске струке.

Члан 169. овог Закона прописује да здравствени радници обављају здравствену делатност у складу са важећом здравственом доктрином и у складу са кодексом професионалне етике (став 1), те да за свој рад преузимају стручну, етичку, казнену и материјалну одговорност (став 2).

На основу свих доказа изведених у првостепеном и другостепеном поступку, применом цитираних законских прописа, Апелациони суд је оценио да између пропуста у раду тужених и наступања чињенице смрти сада пок. ВВ, постоји узрочно-последична веза из којих разлога овај суд налази да су исти одговорни за насталу штету код тужилаца.

Наиме, одговорност туженог Универзитетског клиничког центра Србије, као здравствене установе, произилази из чињенице да су запослени у овој установи дана 14.1.2009. године, под изузетно неповољним временским условима, у периоду “ледених дана”, када температура ваздуха није прелазила 0 степени Целзијуса, са поледицом и сумаглицом, донели одлуку да се сада пок. ВВ транспортује у регионални здравствени центар у Сомбору, при чему нису узели у обзир да је последњи РТГ снимак плућа овог пацијента урађен дана 5.1.2009. године а да је исти дана 8.1. и 9.1. 2009. године имао повишену телесну температуру, док је из налаза и мишљења Комисије судских вештака ВМА као и исказа др Јелена Вуковић утврђено да је пацијент са таквом клиничком сликом морао бити сниман рентгентски на који начин би се утврдило постојање упале плућа. Услед занемаривања наведених чињеница, донета је одлука о транспорту пацијента који је имао недовољно залечену хроничну обострану упалу плућа, са трахеалном канилом у којој се накупља секрет, у временским условима који могу отежати и знатно продужити време путовања, што се и догодило, при чему, према мишљењу судског вештака проф. др Тихомира Илића, који је суд у потпуности прихватио, као јасног, недвосмисленог и датог према правилима струке, лекар, приликом доношења одлуке о транспорту, мора узети у обзир све услове транспорта, временске услове и дужину пута, а у конкретном случају је изузетно продужено време транспорта допринело смртном исходу пацијента, сада пок. ВВ.

У погледу одговорности тужене Опште болнице “Др Радивој Симоновић” Сомбор овај суд је закључио да је иста одговорна за штету коју тужиоци трпе и то са разлога што сада пок. ВВ, по пријему у ову здравствену установу дана 14.1.2009. године, није прегледан од стране лекара специјалисте неуролога нити пулмолога, истом

није измерена сатурација како би се утврдио ниво кисеоника у крви, исти није стављен на одељење интензивне неге нити прикључен на вештачку вентилацију, те према мишљењу Комисије судских вештака ВМА и исказа Проф. др Тихомира Илића, који је суд у потпуности прихватио као јасног, потпуног и датог према правилима струке, пацијент са таквим током болести не би требало да буде примљен на одељење полуинтензивне, већ искључиво интензивне неге, те да је ова одлука допринела смртном исходу сада пок. ВВ.

Наиме, доношење одлуке о транспорту болесника са недовољно залеченом упалом плућа, који дише преко трахеалне каниле у којој се, због упале сакупља секрет, те његов пријем у болницу након више од седам сати транспорта, те смештање на одељење полуинтензивне неге, били су, према налазу и мишљењу Комисије судских вештака ВМА, који је прихватио и овај суд, као другостепени, узрок наступања смртне последице за коју су одговорни запослени и једне и друге тужене здравствене установе. Лекари тужених здравствених установа су били дужни да покажу адекватан степен пажње и брижљивости, што је у конкретном случају изостало, услед чега је наступила последица смрти сада пок. ВВ, који је тада имао ... године живота, а нарочито имајући у виду мишљење судског вештака проф. др Тихомира Илића који је истакао да би сада пок. ВВ имао прилику да се опорави да је преживео упалу плућа. Смрт сада пок. ВВ је наступила због пропуста учињених у његовом лечењу, те су тужени у смислу одредбе члана 206 став 2 ЗОО солидарно одговорни за насталу штету тужилаца.

Имајући у виду изложено, те да је тужиља АА мајка сада пок. ВВ, припада јој право на накнаду штете по основу одредбе члана 201 став 1 ЗОО а тужиоцу ББ, брату сада пок. ВВ, ово право припада по основу одредбе члана 201 став 2 ЗОО, јер је током поступка утврђено да су исти целог живота становали на истој адреси, те је међу њима постојала трајнија заједница живота.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете, овај суд је, имајући у виду све околности случаја, да су тужиоци најближи сродници преминулог ВВ, мајка и брат, да је преминули био ... годиште те да је исти имао шансу да преживи да је био адекватно лечен, те је водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, те да се досуђивањем исте не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, досудио тужиоцима износе од по 700.000,00 динара. На досуђене износе накнаде нематеријалне штете досуђена је и законска затезна камата сагласно члану 277 и 324 ЗОО, почев од дана пресуђења, 11.7.2023. године, када је висина штете и утврђена. Са свега наведеног донета је одлука као у ставу другом изреке ове пресуде.

Одлучујући о захтеву тужиоца ББ за накнаду материјалне штете суд је, применом одредбе члана 193 ЗОО, закључио да је исти основан, имајући у виду да је током поступка утврђено да је тужилац ББ на име погребних услуга платио износ од 52.800,00 динара дана 15.1.2009. године, те износ од 56.400,00 динара на име израде споменика дана 5.11.2009. године, укупно износ од 109.200,00 динара, који износ је суд тужиоцу ББ и досудио са законском затезном каматом почев од 11.6.2010. године, као дана подношења тужбе, сагласно постављеном тужбеном захтеву, те је одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Приликом одлучивања суд је ценио наводе туженог Универзитетског клиничког центра Србије, да током поступка тужена Општа болница “Др Радивој Симоновић” Сомбор није доставила терапијске листе из којих би се могло утврдити шта је од терапије сада пок. ВВ примио по пријему у ову установу, али је нашао да ови наводи нису од утицаја на другачију одлуку суда, имајући у виду да је одговорност тужене Опште болнице “Др Радивој Симоновић” са седиштем у Сомбору утврђена током поступка, при чему је о примљеној терапији исказ дала ... која је сада пок. ВВ и примила дана 14.1.2009. године у ову установу а који исказ су судски вештаци имали у виду приликом давања свог налаза и мишљења.

С обзиром да је Апелациони суд делимично усвојио жалбу тужене Опште болнице “Др Радивој Симоновић” Сомбор, само у погледу битне повреде поступка из члана 374 став 2 тачка 7 ЗПП-а, која повреда је отклоњена пред другостепеним судом (а која трошкове поступка није тражила) укинуо првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака, то је исти одлучивао и о трошковима целог поступка у смислу одредбе члана 165 став 2 ЗПП, имајући у виду да је раније донета пресуда у овој правној ствари већ једном била укинута, а с обзиром на постигнути успех странака у спору. Тужиоцима су признати опредељени трошкови поступка по трошковнику од 28.03.2022. године и на рочишту пред другостепеним судом од 11.07.2023. године у укупном износу од 550.442,00 динара и то: за састав тужбе и пет образложених поднеска износ од по 11.250,00 динара, за заступање на 11 одржаних рочишта износ од по 12.750,00 динара, за заступање на 2 одржана рочишта у трајању од преко једног часа износ од по 14.250,00 динара, за заступање на 2 одржана рочишта у трајању од преко 2 часа износ од по 15.750,00 динара, на име приступа на рочиште пред другостепеним судом од 11.07.2023. године у износу од 21.375,00 динара, за заступање на 13 неодржаних рочишта износ од по 7.125,00 динара, на име трошкова вештачења укупан износ од 56.000,00 динара те на име судске таксе на тужбу и пресуду у износу од по 56.346,00 динара, а све применом одредбе члана 153,154 и 163 ЗПП, у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, важећој у време доношења одлуке о трошковима и Таксеном тарифом важећом у време настанка таксене обавезе, па је одлучено као у ставу четвртом изреке ове пресуде.

Са свега изложеног, одлучено је као у ставу првом, другом и трећем изреке, на основу овлашћења из члана 387 став 1 тачка 6 ЗПП.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић